

Jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja tubakaseaduse muutmise seadus

§ 1. Jäätmeseaduse muutmine

Jäätmeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 7³ järgmises sõnastuses:

„§ 7³. Plastijäätmed

(1) Plastijäätmed on jäätmed, mis koosnevad plastist, oksüdantide toimel lagunevast plastist või biolagunevast plastist.

(2) Plast on materjal, mis koosneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1—850) artikli 3 punktis 5 määratletud polümeerist ning millele võib olla lisatud lisaaineid või muid aineid ja mis võib olla lõpptoote peamine struktuurikomponent, välja arvatud looduslikud polümeerid, mida ei ole keemiliselt modifitseeritud.

(3) Oksüdantide toimel lagunev plast on plastmaterjal, mis sisaldab lisaaineid, mis oksüdeerumise käigus lagundavad plastmaterjali mikroosakesteks või põhjustavad selle keemilise lagunemise.

(4) Biolagunev plast on plast, millest jääb füüsilise ja bioloogilise lagunemise tulemusena järele vaid süsinikdioksiid, biomass ja vesi ning mis on kompostimise ja anaeroobse lagunemise tulemusena taaskasutatavad pakendeid käsitlevate Euroopa standardite järgi.“;

2) paragrahvi 21 lõiget 2 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) vähendada ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmist või hoiduda sellest.“;

3) seadust täiendatakse §-dega 22²–22⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 22². Plasttooted

(1) Ühekordselt kasutatav plasttoode on täielikult või osaliselt plastist valmistatud toode, mis ei ole kavandatud, valmistatud või turule lastud eesmärgiga see tootjale uuesti täitmiseks tagastada või seda ei ole kavandatud eesmärgiga korduskasutada nii, et toode ringleks oma olelusringi jooksul mitu korda.

(2) Korduskasutatav plasttoode on mõeldud ja kavandatud läbima oma olelusringi jooksul vähemalt mitu käiku või ringi, sõltuvalt toote kasutusotstarbest, -võimalustest ja -kõlblikkusest.

(3) Plasttooted on korduskasutatavad, kui need vastavad komisjoni määrusele (EÜ) nr 10/2011, toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud plastikmaterjalide ja -esemete kohta (ELT L 12, 15.1.2011, lk 1—89).

§ 22³. Ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piirang

Turule on keelatud lasta järgmisi ühekordselt kasutatavaid plasttooteid:

- 1) vatitikvarred, välja arvatud need, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1–175), kohaldamisalasse;
- 2) söögiriistad - noad, kahvlid, lusikad ja söögipulgad;
- 3) taldrikud;
- 4) joogikõrred, välja arvatud need, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745 kohaldamisalasse;
- 5) joogisegamispulgad;
- 6) õhupallide varred ja selliste varte mehhanismid, mis kinnitatakse õhupallide külge nende toestamiseks, välja arvatud tööstuslikuks või muuks kutseliseks kasutuseks mõeldud õhupallide, mida tarbijatele ei turustata, varred ja selliste varte mehhanismid.

§ 22⁴. Oksüdantide toimel lagunevast plastist valmistatud toodete turule laskmise piirang

Turule on keelatud lasta mis tahes tooteid, mis on valmistatud oksüdantide toimel lagunevast plastist.

§ 22⁵. Ühekordselt kasutatavate plasttoodete märgistamine

(1) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava niisutatud pühkepaberi ja hügieenisideme ning tamponi ja aplikaatoriga tamponi pakendi märgistamisel võetakse arvesse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2020/2151, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta (ELT L 428, 18.12.2020, lk 57—67), esitatud nõudeid.

(2) Käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse §-s 22⁶ kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) ühekordselt kasutatav plasti sisaldav hügieeniside on käesoleva seaduse kohaselt hügieenivahend, mida kasutatakse isikliku hügieeni tarbeks tavaliselt suurema vedelikukoguse imamiseks ja säilitamiseks ning mis on ette nähtud ühekordseks kasutamiseks;
- 2) ühekordselt kasutatav plasti sisaldav tampoon ja selle aplikaator on käesoleva seaduse kohaselt ühekordselt kasutatav menstruaaltsükli hügieenitarve, mis on mõeldud isikliku hügieeni tarbeks.

§ 22⁶. Ühekordselt kasutatavast plasttootest teadlikkuse suurendamise meetmed

(1) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme ning tamponi ja aplikaatoriga tamponi müügikoht peab tarbijat teavitama korduskasutatavate alternatiivide kättesaadavusest ning jäätmete mittenõuetekohase kõrvaldamise negatiivsest mõjust keskkonnale ning kanalisatsioonivõrgule.

(2) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme ning tamponi ja aplikaatoriga tamponi maaletooja peab tarbijat teavitama jäätmete mittenõuetekohase kõrvaldamise negatiivsest mõjust keskkonnale ning kanalisatsioonivõrgule.

(3) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme ning tamponi ja aplikaatoriga tamponi maaletooja toote reklaam peab sisaldama teavet, et tegemist on tootega, mis sisaldab plasti ning mille mittenõuetekohasel kõrvaldamisel on negatiivne mõju keskkonnale ja kanalisatsioonivõrgule.“;

4) paragrahvi 23 täiendatakse lõigetega 1¹⁰–1¹⁴ järgmises sõnastuses:

„(1¹⁰) Plasti sisaldava kalapüügivahendi tootja käesoleva seaduse tähenduses on:

1) füüsiline või juriidiline isik, kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, müük sidevahendi abil kaasa arvatud, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule plasti sisaldavaid kalapüügivahendeid;

2) füüsiline või juriidiline isik, kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL, tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64-88), artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule plasti sisaldavaid kalapüügivahendeid;

3) füüsiline või juriidiline isik, kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele plasti sisaldavaid kalapüügivahendeid, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹¹) Niisutatud pühkepaberi tootja käesoleva seaduse tähenduses on:

1) füüsiline või juriidiline isik, kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, müük sidevahendi abil kaasa arvatud, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavat niisutatud pühkepaberit;

2) füüsiline või juriidiline isik, kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavat niisutatud pühkepaberit;

3) füüsiline või juriidiline isik, kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele ühekordselt kasutatavat niisutatud pühkepaberit, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹²) Õhupalli tootja käesoleva seaduse tähenduses on:

1) füüsiline või juriidiline isik, kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, müük sidevahendi abil kaasa arvatud, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavaid õhupalle;

2) füüsiline või juriidiline isik, kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavaid õhupalle;

3) füüsiline või juriidiline isik, kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele ühekordselt kasutatavaid õhupalle, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹³) Filtriga tubakatoote ja tubakatootega kasutamiseks turustatud filtri tootja käesoleva seaduse tähenduses on:

1) füüsiline või juriidiline isik, kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, müük sidevahendi abil kaasa arvatud, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule

ühekordselt kasutatavaid filtriga tubakatooteid või koos tubakatoodetega kasutamiseks turustatud filtreid;

2) füüsiline või juriidiline isik, kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavaid filtriga tubakatooteid või koos tubakatoodetega kasutamiseks turustatud filtreid;

3) füüsiline või juriidiline isik, kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele ühekordselt kasutatavaid filtriga tubakatooteid või koos tubakatoodetega kasutamiseks turustatud filtreid, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹⁴) Käesoleva seaduse lõikes 1¹¹ nimetatud plasti sisaldava kalapüügivahendi tootjana ei käsitata isikut, kelle tooted on käsitsi valmistatud.“;

5) paragrahvi 25 lõiget 2 täiendatakse punktidega 7–10 järgmises sõnastuses:

„7) plasti sisaldavad kalapüügivahendid ja nende osad;

8) niisutatud pühkepaber;

9) õhupallid;

10) filtriga tubakatoode ja tubakatoodetega kasutamiseks turustatav filter.“;

6) paragrahvi 25 lõiget 3 täiendatakse punktidega 7–10 järgmises sõnastuses:

„7) kalapüügivahend – ese või varustuse osa, mida kasutatakse kalanduses või vesiviljeluses mere bioloogiliste ressursside püüdmiseks või kasvatamiseks või mis ujub merepinnal ja mida kasutatakse selliste mere bioloogiliste ressursside peibutamiseks ja püüdmiseks või kasvatamiseks;

8) niisutatud pühkepaber – eelniisutatud pühkepaber, mis on mõeldud isikliku hügieeni tarbeks või kodumajapidamises kasutamiseks;

9) õhupallid – mittepoorsest kergest materjalist kott, mida saab õhku või gaasi täis pumbata ning mida kasutatakse pidude kaunistamiseks või laste mänguasjana, v.a tööstuslikud või muuks kutseliseks kasutuseks ja otstarbeks mõeldud õhupallid, mida tarbijatele ei jagata;

10) filtriga tubakatoode ja tubakatootega kasutamiseks turustatav filter – plasti sisaldava filtriga tubakatoode ja tubakatootega kasutamiseks turustatav plasti sisaldav filter.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 25² järgmises sõnastuses:

„§ 25². Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude katmine

(1) Niisutatud pühkepaberi tootja, õhupalli tootja ja filtriga tubakatoote ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatud filtri tootja on kohustatud kandma järgmised kulud:

1) paragrahvis 26⁸ nimetatud teadlikkuse suurendamisega seotud kulud seoses asjaomase tootega;

2) avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud asjaomasest tootest tekkinud jäätmete kogumise, sealhulgas taristu ja selle käitamise ning nende jäätmete edasise veo ja käitlemise kulud;

3) asjaomasest tootest tekkinud prügi koristamise ning selle edasise veo ja käitlemise kulud.

(2) Filtriga tubakatoote ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatud filtri tootja peab kandma ka kulud, mis on seotud filtriga tubakatoodete ja tubakatoodetega kasutamiseks turustatud filtri tarbimisel tekkivate jäätmete kogumise taristu rajamisega kohtades, kus prügistamise tõenäosus on suur.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kulud ei tohi ületada kulusid, mis on vajalikud nendes lõigetes nimetatud teenuste kulutõhusaks osutamiseks. Kulud määratakse kindlaks läbipaistval viisil asjaomaste osalejate vahel. Prügikoristamise kulude korral piirdatakse avaliku sektori asutuste või nende poolt volitatud tegevusega. Arvutusmetoodika töötatakse välja nii, et see võimaldab prügikoristamise kulusid proportsionaalselt kindlaks määrata.“;

8) paragrahvi 25² täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

”(4) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kulude ühetaoliseks arvutamiseks kulude arvutamise metoodika“;

9) seadust täiendatakse §-ga 26²¹ järgmises sõnastuses:

„§ 26²¹ Plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumisel ja tootjale tagastamisel tekkinud kulude katmine

(1) Plasti sisaldavate kalapüügivahendite tootjad kannavad kulud, mis on seotud selliste plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite liigiti kogumise ning nende edasise veo ja käitlemisega, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/883, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ (OJ L 151, 07.06.2019, lk 116–142), kohaselt üle antud sadamas sobivasse vastuvõtuseadmesse või kogumissüsteemi.

(2) Käesolevas paragrahvis kasutatakse terminit kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahend järgmises tähenduses - kalapüügivahend, mis kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30), artikli 3 punkti 1 kohase jäätmete määratluse alla, sealhulgas kõik eraldi komponendid, ained või materjalid, mis kuulusid sellise kalapüügivahendi juurde või külge siis, kui see jäeti maha, sealhulgas kaotati või hüljati.“;

10) paragrahvi 122 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

11) paragrahvi 124 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 124. Probleemtootest tekkinud jäätmete tagasivõtmise, kogumise, taaskasutamise, kõrvaldamise ja kulude kandmise kohustuse rikkumine

(1) Probleemtootest tekkinud jäätmete tagasivõtmise, kogumise, taaskasutamise, sealhulgas sihtarvude täitmise, kõrvaldamise või kulude kandmise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

12) seadust täiendatakse §-dega 136¹⁶–136¹⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 136¹⁶. Laiendatud tootjavastutuse kohustuste erisuse rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹⁰–1¹² nimetatud tootjatele rakendatakse käesoleva seaduse § 23¹, § 25¹ lõigetes 1-4 toodud laiendatud tootjavastutuse kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(2) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse käesoleva seaduse § 23¹, § 25¹ lõigetes 1-4 toodud laiendatud tootjavastutuse kohustust alates 2023. aasta 5. jaanuarist.

(3) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹¹–1¹² nimetatud tootjale rakendatakse käesoleva seaduse § 25² teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude katmise kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(4) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse käesoleva seaduse § 25² teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude katmise kohustust alates 2023. aasta 5. jaanuarist.

(5) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹⁰ nimetatud tootjale rakendatakse käesoleva seaduse § 26²¹ lõikes 1 toodud plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumisel ja tootjale tagastamisel tekkinud kulude katmine kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(6) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹⁰–1¹² nimetatud tootjatele rakendatakse käesoleva seaduse § 26⁸ probleemtoote kasutaja teavitamise ja teabekampania korraldamise kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(7) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse probleemtoote kasutaja teavitamise ja teabekampania korraldamise kohustust alates 2023. aasta 5. jaanuarist.“;

§ 136¹⁷. Probleemtooteregistris registreerimise ja probleemtooteregistrisse andmete esitamise erisuse rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹⁰–1¹² nimetatud tootjatele rakendatakse käesoleva seaduse § 26¹ lõikes 1¹ probleemtooteregistris registreerimise ja probleemtooteregistrisse andmete esitamise kohustust 2024. aasta 31. detsembrist.

(2) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse käesoleva seaduse § 26¹ lõikes 1¹ probleemtooteregistris registreerimise ja probleemtooteregistrisse andmete esitamise kohustust 2023. aasta 5. jaanuarist.“;

13) seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/21/EÜ kaevandustööstuse jäätmete käitlemise ja direktiivi 2004/35/EÜ muutmise kohta (ELT L 102, 11.4.2006, lk 15–34); nõukogu direktiiv 90/313/EMÜ, mis käsitleb vaba juurdepääsu keskkonnateabele (EÜT L 158, 23.6.1990, lk 56–58); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/96/EÜ elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta (ELT L 37, 13.2.2003, lk 24–39); nõukogu direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1–19);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 114–135);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 01.07.2011, lk 88–110),

muudetud delegeeritud direktiiviga (EL) 2015/863 (ELT L 137, 04.06.2015, lk 10–12) ja direktiiviga (EL) 2017/2102 (ELT L 305, 21.11.2017, lk 8–11); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.07.2012, lk 38–71); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.09.2006, lk 1–14), muudetud direktiividega 2008/12/EÜ (ELT L 76, 19.03.2008, lk 39–40) ja 2008/103/EÜ (ELT L 327, 05.12.2008, lk 7–8); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/56/EL, millega muudetakse patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid käsitlevat Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/66/EÜ seoses kaadmiumi sisaldavate juhtmeta mootortööriistades kasutamiseks ette nähtud kantavate patareide ja akude ning vähese elavhõbedasisaldusega nõõpelementide turule laskmisega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/603/EÜ (ELT L 329, 10.12.2013, lk 5–9). Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2019/904, teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.6.2019, lk 1–19).“.

§ 2. Pakendiseaduse muutmine

Pakendiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 3² ja 3³ järgmises sõnastuses:

„(3²) Biolagunev plast on plastmaterjal, millest jääb füüsilise ja bioloogilise lagunemise tulemusena järele vaid süsinikdioksiid, biomass ja vesi ning mis on kompostimise ja anaeroobse lagunemise tulemusena taaskasutatavad pakendeid käsitlevate Euroopa standardite järgi.

(3³) Oksüdantide toimel lagunev plast on plastmaterjal, mis sisaldab lisaaineid, mis oksüdeerumise käigus lagundavad plastmaterjali mikroosakesteks või põhjustavad selle keemilise lagunemise.“;

2) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 6–7 järgmises sõnastuses:

„(6) Ühekordselt kasutatav plasttoode on täielikult või osaliselt plastist valmistatud toode, mis ei ole kavandatud, valmistatud või turule lastud eesmärgiga see tootjale uuesti täitmiseks tagastada või kavandatud eesmärgiga korduskasutada nii, et toode ringleks oma olelusringi jooksul mitu korda.

(7) Ühekordselt kasutatavate plasttoodete liigid on järgmised:

- 1) joogipakend, mis on joogianum, mis mahutab vedelikku kuni 3 liitrit ning mille hulka loetakse anuma kork või kaas;
- 2) joogipudel, mis on joogipakend, millel on kitsam kaelaosa või suu ja mis mahutab vedelikku kuni 3 liitrit ning mille hulka loetakse joogipudeli kork või kaas;
- 3) joogitops, mis on tops, kaasa arvatud selle kork või kaas, mis on mõeldud nii vedelikuga täitmiseks müügikohas kui ka eraldi müüdav isiku enda tarbeks ettenähtud tops;
- 4) toidupakend, mis on kaanega või kaaneta anum, millest pakutakse tarbimiseks kohapeal või kaasavõtmiseks valmistoit, mida tavaliselt tarbitakse anumast ja mida ei pea töötlemata;
- 5) pakkematerjal, mis on painduv materjal, millest pakutakse valmistoit, mis on mõeldud koheseks tarbimiseks otse pakist või pakkematerjalist;
- 6) plastkandekott.“;

3) paragrahvi 5 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„**Pakendi ja pakendijäätmete vältimine ning ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piirang**“;

4) paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse punktidega 4–6 järgmises sõnastuses:

„4) peab ühekordselt kasutatavale toidupakendile, millesse pakendatav toit on mõeldud kohe tarbimiseks ja mis ei vaja töötlemist, ja joogitopsile, mis on mõeldud müügipakendisse pakendamata joogi kaasa müümiseks kehtestama müügihinna, mis ei ole väiksem kui 0,50 eurot;

5) peab tagama, et ühekordselt kasutatava toidupakendi ja joogitopsi hind on tarbijale nähtavas kohas ja selgesti arusaadav;

6) peab andma lõppkasutajale ja tarbijale infot korduskasutatavate toidupakendite ja joogitopside olemasolust, sealhulgas millistel tingimustel müügikoht aktsepteerib valmistoidu ja müügipakendisse pakendamata joogi müümist lõppkasutaja või tarbija korduskasutatavasse toidupakendisse või joogitopsi.“;

5) paragrahvi 5 täiendatakse lõigetega 3-7 järgmises sõnastuses:

„(3) Turule on keelatud lasta pakendeid, mis on valmistatud oksüdantide toimel lagunevast plastist ning järgmisi vahtpolüstüreenist valmistatud ühekordselt kasutatavaid plasttooteid:

1) toidupakendid;

2) joogipakendid;

3) joogitopsid.

(4) Pakendiettevõtja peab müügikohas pakkuma lõppkasutajale või tarbijale võimalust osta toitu, mis on mõeldud kohe tarbimiseks ja mis ei vaja töötlemist, ja müügipakendisse pakendamata jooki müüja pakutavas korduskasutuspakendis.

(5) Pakendiettevõtja on kohustatud müügikohas lõppkasutajale või tarbijale kaasa müüma toitu, mis on mõeldud kohe tarbimiseks ja mis ei vaja töötlemist, ja müügipakendisse pakendamata jooki korduskasutuspakendis.

(6) Kohaliku omavalitsuse organ on kohustatud tagama, et tema haldusterritooriumil toimuvatel avalikel üritustel kasutatakse toidu ja joogi serveerimiseks korduskasutatavaid anumeid ja söögiriistu.

(7) Kohaliku omavalitsuse organ on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud nõuded sätestama kohaliku omavalitsuse heakorraeeskirjas või avaliku ürituse korraldamise ja pidamise korras.“;

6) paragrahvi 12¹ täiendatakse lõigetega 4¹–4³ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Pakendiettevõtja, kes laseb turule ühekordselt kasutatavaid plasttooteid, on kohustatud kandma lisaks järgmised kulud:

1) mis on seotud avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud asjaomastest pakenditest tekkinud jäätmete kogumise, sealhulgas taristu ja selle käitamise ning nende pakendijäätmete edasise veo ning käitlemisega;

2) asjaomastest pakenditest tekkinud prügi koristamise ning selle edasise veo ja käitlemise kulud.

(4²) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ kirjeldatud kulud ei tohi ületada kulusid, mis on vajalikud nimetatud lõigetes osutatud teenuste kulutõhusaks osutamiseks.

(4³) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ sätestatud kulude ühetaoliseks arvutamiseks kulude arvutamise meetodika.“;

7) paragrahvi 12¹ täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Pakendiettevõtja, kes laseb majandus- või kutsetegevuse korras mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi turule ühekordselt kasutatavaid plasttooteid, nagu toidupakendid, painduvast materjalist pakid ja pakkematerjalid, joogipakendid, joogitopsid ja õhukesed plastkandekotid, peab määrama kõnealuses teises liikmesriigis oma volitatud esindaja, kes vastutab pakendiettevõtjale pandud kohustuste täitmise eest selles liikmesriigis.“;

8) paragrahvi 17⁴ lõike 1 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) avalikkuse ja tarbijate teavitamine pakendi ja pakendijäätmete tagastamise korrast ja nõuetest ning jäätmetekke ja prügistamise vältimisest, sealhulgas ühekordselt kasutatavate plasttoodete prügistamise ning nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõjust keskkonnale, eriti merekeskkonnale;“;

9) paragrahvi 17⁴ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 11 nimetatud teavituseks tehtavad kulutused peavad moodustama vähemalt 2 protsenti taaskasutusorganisatsiooni kalendriaasta käibest, kusjuures käibe suuruse arvutamisel ei arvestata tagatisraha.“;

10) paragrahvi 17⁴ täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 11 nimetatud avalikkuse ja tarbijate teavitamiseks tuleb kasutada vähemalt kogu riigis levivaid meediakanaleid, maakonna ja kohalike omavalitsuste ajalehti ning välireklaami.“;

11) paragrahvi 20 lõiget 2 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„(2) Pakendiettevõtja peab tagama müügikoha territooriumil pakendijäätmete liigiti kogumise võimaluse pakendatud kauba lõppkasutajale või tarbijale.“;

12) paragrahvi 20 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Pakendiettevõtja, kes müüb pakendatud kaupa lõppkasutajale või tarbijale, informeerib pakendi tagasivõtmise kohast müügikohas nähtavale kohale seatud arusaadava kirjaliku teatega ning annab infot jäätmetekke ja prügistamise vältimise kohta. Pakendiettevõtja, kes müüb lõppkasutajale või tarbijale ühekordselt kasutatavaid plasttooteid jagab sealhulgas teavet ühekordselt kasutatavate plasttoodete prügistamise ning nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõjust keskkonnale, eriti merekeskkonnale.“;

13) paragrahvi 20 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Pakendiettevõtja, kes müüb pakendatud kaupa ning kasutab selle kättetoimetamiseks postiteenust või muud majandus- või kutsetegevuses tegutsevat kauba üleandjat, on kohustatud lõppkasutajat ja tarbijat informeerima lähimast tasuta pakendite ja pakendijäätmete tagastamise kohast.“;

14) paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Pakendiettevõtja, kes müüb pakendatud kaupa ning kasutab selle kättetoimetamiseks postiteenust või muud majandus- või kutsetegevuses tegutsevat kauba üleandjat, võib korraldada lõppkasutajalt ja tarbijalt kauba üleandja kaudu pakendite ja pakendijäätmete tasuta tagastamise, sellisest võimalusest lõppkasutajale ja tarbijale ette teatades.“;

15) paragrahvi 20 lõige 4¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Pakendit ja pakendijäätmeid ei pea tagasi võtma pakendatud kaupa müüv isik, kui müügikoha suurus on alla 20 ruutmeetri ja see paikneb tiheasutusosalal.“;

16) paragrahvi 20 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

17) paragrahvi 21 täiendatakse lõikega 3² järgmises sõnastuses:

„(3²) Tagatisraha võib rakendada lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatule ka ühekordselt kasutatavatele ja korduskasutatavatele toidupakenditele ja joogitopsidele.“;

18) seadust täiendatakse §-ga 23¹ järgmises sõnastuses:

„§ 23¹. Ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside märgistamine

Ühekordselt kasutatavale plastist joogitopsile kantakse märgistus, mille nõuded on kehtestatud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/2151, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta (ELT L 428, 18.12.2020, lk 57—67).“;

19) paragrahvi 24 lõiget 4 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) andmed Eesti turule lastud plastist joogipudelite koostises oleva ringlusse võetud plasti sisalduse kohta, arvatuna turule lastud plastist pudelite keskmisena;“

20) paragrahvi 24 lõiked 5–6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Pakendiettevõtja, kes on oma kohustused käesoleva seaduse § 12¹ lõike 2 järgi üle andnud taaskasutusorganisatsioonile, esitab käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud andmed kalendriaasta kohta taaskasutusorganisatsioonile.

(6) Taaskasutusorganisatsioon esitab kalendriaasta kohta pakendiregistrisse kandmiseks käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud andmed iga temale kohustused üle andnud pakendiettevõtja kohta ja punktis 3 nimetatud andmed koondandmetena.“;

21) paragrahv 24² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 24². Õhukese plastkandekoti tarbimise üle arvestuse pidamine

Pakendiettevõtja on kohustatud müügikohas pidama arvestust tarbijatele müüdavate ja tasuta antavate õhukeste ja eriti õhukeste plastkandekottide kohta ning esitama andmed pakendiregistrisse.“;

22) seadust täiendatakse §-ga 24³ järgmises sõnastuses:

„§ 24³. Ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise üle arvestuse pidamine

Pakendiettevõtja on kohustatud pidama arvestust oma müügikohas lõppkasutajale ja tarbijale müüdavate ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside ja toidupakendite kohta ning esitama andmed pakendiregistrisse.“;

23) seadust täiendatakse §-dega 30² ja 30³ järgmises sõnastuses:

„§ 30². Pakendi ja pakendijäätmete vältimise meetmete ning ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piirangu täitmata jätmise

(1) Pakendi ja pakendijäätmete vältimise meetmete ning ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piirangu täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 30³. Laiendatud tootjavastutusega seotud nõuete täitmata jätmine

(1) Laiendatud tootjavastutusega seotud nõuete täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

24) paragrahvi 33 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva seaduse §-des 29-30³ nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet.“;

25) paragrahvi 33 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Käesoleva seaduse §-des 29, 30 ja 30² nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on ka linna- ja vallavalitsus.“;

26) paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Pakendiettevõtja, kes laseb turule ühekordselt kasutatavaid plastist joogipudeleid, peab tagama joogipudelite liigiti kogumise ringlussevõtu eesmärgil järgmisel määral:

- 1) hiljemalt 2025. aastaks 77 protsenti turule lastud kogustest;
- 2) hiljemalt 2029. aastaks 90 protsenti turule lastud kogustest.“.

27) seaduse täiendatakse §-ga 36² järgmises sõnastuses:

„§ 36². Nõuded ühekordselt kasutatavale plastist joogipakendile

(1) Alates 2024. aasta 3. juulist on lubatud ühekordselt kasutatavat plastist joogipakendit, millel on plastist kork või kaas, turule lasta üksnes siis, kui kork või kaas jääb toote ettenähtud kasutusetapis pakendite külge.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 rakendamisel ei käsitata plastist tihendiga metallkorke või -kaasi plastist valmistatutena.

(3) Alates 2025. aasta 1. jaanuarist peab joogipudelite, mille valmistamisel on peamiseks komponendiks polüetüleentereftalaat, koostises olema vähemalt 25 protsenti ringlusse võetud plasti, arvatuna turule lastud polüetüleentereftalaadist pudelite keskmisena.

(4) Alates 2030. aasta 1. jaanuarist peab joogipudelite koostises olema vähemalt 30 protsenti ringlusse võetud plasti, arvatuna turule lastud joogipudelite keskmisena.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud nõudeid ei rakendata klaasist või metallist joogipakendile ja -pudelile, mille kork või kaas on valmistatud plastist, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 609/2013, imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase

toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009 (ELT L 181, 29.6.2013, lk 35—56), artikli 2 punktis g määratletud meditsiinilisel näidustustel kasutamiseks ette nähtud toidu vedelal kujul kasutamiseks mõeldud ja sel viisil kasutatavatele joogipakendile ja –pudelile.“;

28) seadust täiendatakse §-ga 40¹ järgmises sõnastuses:

„§ 40¹. Korduskasutuspakendile ülemineku rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 5 lõikes 4 sisalduvad nõuded rakenduvad alates 2024. aasta 1. jaanuarist.

(2) Käesoleva seaduse § 5 lõikes 5 sisalduvad nõuded rakenduvad alates 2026. aasta 1. jaanuarist.

(3) Käesoleva seaduse § 5 lõigetes 6 ja 7 sisalduvad nõuded rakenduvad alates 2023. aasta 1. jaanuarist.“;

29) seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10–23), muudetud direktiividega 2004/12/EÜ (ELT L 047, 18.02.2004, lk 26–32), 2005/20/EÜ (ELT L 070, 16.03.2005, lk 17–18), 2013/2/EL (ELT L 037, 08.02.2013, lk 10–12), (EL) 2015/720 (ELT L 115, 06.05.2015, lk 11–15) ja (EL) 2018/852 (ELT L 150, 14.06.2018, lk 141–154);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30), muudetud direktiiviga (EL) 2018/851 (ELT L 150, 14.06.2018, lk 109–140);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2019/904, teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.6.2019, lk 1–19).“.

§ 3 Tubakaseaduse muutmine

Tubakaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 12 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) toote plastisisaldusele viitav märgistus, mille nõuded on kehtestatud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/2151, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta (ELT L 428, 18.12.2020, lk 57–67).“;

2) seadust täiendatakse §-ga 12¹ järgmises sõnastuses:

„§ 12¹. Tubakatoodetega seonduvate toodete pakendi märgistus

Tubakatoodetega kasutamiseks mõeldud plasti sisaldavate filtrite pakendile tuleb kanda plastisisaldusele viitav märgistus, mille nõuded on kehtestatud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/2151.“;

3) paragrahvi 22 lõike 3¹ punkti 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) tubakatoote või tubakatootega seonduva toote müügikohas esitatud hinnakirjas tubakatoote või tubakatootega seonduva toote nimi ja kaubamärk sõnalisel kujul.“;

4) paragrahvi 53 täiendatakse lõikega 17 järgmises sõnastuses:

„(17) Käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 6 ja §-s 12¹ sätestatud kohaldatakse alates 3. juulist 2021 pakendiseaduse § 9¹ kohaselt turule lastud tubakatoodele.“;

5) seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/40/EL tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/37/EÜ (ETL L 127, 29.04.2014, lk 1–38), muudetud komisjoni delegeeritud direktiiviga 2014/109/EL (ELT L 360, 17.12.2014, lk 22–27);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2019/904, teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.6.2019, lk 1—19).“.

§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 2 punktid 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 21 ja 22 jõustuvad 2022. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 2 punkt 4 jõustub 2022. aasta 3. juulil.

(3) Käesoleva seaduse § 2 punktid 19 ja 20 jõustuvad 2023. aasta 1. jaanuaril.

(4) Käesoleva seaduse § 1 punkt 8 ja § 2 punkt 6 jõustub 2023. aasta 5. jaanuaril.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees

Tallinn „...“ 2021

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ 2021

allkirjastatud digitaalselt